

Informe sobre l'impacte del COVID-19 en els Centres Especials de Treball d'iniciativa social

N=31

PRINCIPALS RESULTATS

- La represa de l'activitat dels CET ha estat lenta i progressiva. Només un **48,3%** l'havia recuperat amb plena normalitat dies després de a fi de l'estat d'alarma.
- Les entitats preveuen que més d'un centenar del total de persones amb certificat de discapacitat d'especials dificultats perdrà el seu lloc de feina (**6,7%**).
- La inversió mitjana de les entitats per donar compliment a les mesures de seguretat recomanades per evitar contagis entre la plantilla s'estima en uns **21.000€** per entitat. Això ha provocat que un **49,15%** hagi hagut d'incrementar les seves línies de crèdit al voltant d'un **50%**.

INTRODUCCIÓ

L'esclat de la pandèmia del nou coronavirus SARS-CoV-2 ha tingut un gran impacte en molts àmbits d'atenció a persones i va afectar de manera significativa els Centres Especials de Treball d'iniciativa social –sobretot d'aquells en què la plantilla estava integrada majoritàriament per treballadors/es amb especials dificultats¹–. Així ho va constatar el primer observatori dut a terme per DINCAT i AMMFEINA, amb dades aportades per les respectives entitats associades, segons el qual només dues setmanes després del decret de l'estat d'alarma el **64,3%** dels CETs ja operava al **25%** d'activitat o s'havia vist obligat a aturar-la totalment.

Enguany, per donar continuïtat a aquesta acció i prendre de nou el pols a la situació, s'ha realitzat una segona enquesta amb la finalitat de disposar d'informació actualitzada i real sobre l'impacte de la pandèmia en la situació laboral de les persones treballadores i en la sostenibilitat dels CET en el mig i llarg termini amb l'objectiu útil d'elaborar posicionaments conjunts i traslladar-los a les administracions competents.

Els resultats de l'enquesta realitzada es recullen en aquest informe i fan referència a dades aportades per **31 CETs** d'iniciativa social. Les plantilles globals d'aquestes empreses compten amb un total de **2.302 persones treballadores**, de les quals el **80,19%** (1.846) disposa d'un certificat de discapacitat i el **70,30%** (1.619) correspon a persones amb discapacitat d'especial dificultats.

¹ Són les persones amb discapacitat intel·lectual o les persones amb trastorn mental igual o superior al 33% i les persones amb discapacitat física o sensorial igual o superior al 65%.

AFECTACIÓ DEL COVID-19 EN L'ACTIVITAT DELS CET

Pràcticament la meitat dels CETs (48,38%) duu a terme activitats considerades essencials, majoritàriament destinades a serveis de neteja, bugaderia, recollida de residus o vinculades al sector de la restauració i l'alimentació.

Malgrat això, la recuperació de l'activitat ha estat lenta i progressiva. La prova, com es pot veure a la taula següent, és que **a data 21 de juny el número de CETs que havia pogut reprendre plenament la seva activitat era inferior a la meitat (48,3%)** i que encara hi havia un 6,4% amb una aturada total o treballant a només un 25%.

Taula 1. Evolució de l'activitat dels CET en el temps

	Estat alarma	1 de juny	21 de juny
Aturada	9,7%	3,2%	3,2%
25%	32,3%	3,2%	3,2%
50%	32,3%	29,0%	12,9%
75%	25,8%	38,7%	32,6%
100%	0,0%	25,8%	48,3%

Els motius esgrimits per les entitats per justificar aquesta lenta recuperació de l'activitat són ben diferents i, de fet, un 80,65% d'elles apunta més d'una causa (*veure taula 2*). Tanmateix, el gruix dels CETs (54,8%) assenyala el **decret de l'estat d'alarma com la causa principal** de la pèrdua d'activitat, seguit de prop per la dificultat o impossibilitat de les persones treballadores de desplaçar-se als seus llocs de feina en moments en què la mobilitat estava greument restringida (51,6%) i pel fet que un **percentatge important de persones treballadores amb certificat de discapacitat intel·lectual o per raó de salut mental romanien confinades al seu domicili** (51,6%).

Taula 2. Motius de la lenta recuperació de l'activitat

Motiu	%
Activitat tancada pel decret d'estat d'alarma	54,8%
Dificultat/impossibilitat d'accés al lloc de feina	51,6%
Treballadors/es amb Certificat de Discapacitat en situació de confinament	51,6%
Impossibilitat d'adaptar l'activitat als requeriments per evitar el contagi	25,8%
Dificultat amb la provisió de material	22,6%
Manca d'EPIS per evitar el contagi	6,45%

Així, com es pot veure en la taula 2, s'apunta també a problemes amb el subministrament de material necessari i a la dificultat d'adaptar les condicions de treball per evitar el contagi entre les persones treballadores. En aquest sentit, és remarcable que 14 entitats reconeixien que a data 1 de juny encara hi havia llocs de treball on no era viable la reincorporació d'una part de la plantilla amb totes les garanties de seguretat. Un fet que afectava 520 llocs de feina.

IMPACTE EN LES PERSONES TREBALLADORES

En relació a l'afectació de la pandèmia sobre la situació laboral de les plantilles dels Centres Especials de Treball s'observen, de manera generalitzada, diferències entre treballadores i treballadores amb i sense certificat de discapacitat. Per exemple, el número de persones que han gaudit d'un permís retribuït alternatiu a l'Expedient de Regulació Temporal d'Ocupació és gairebé **19 punts superior en el cas de les persones amb CD d'especial dificultat** i es situa en el 37,31%.

En aquesta línia i malgrat la xifra de persones treballadores amb certificat de discapacitat afectades per ERTO és superior al de la resta de la plantilla, la diferència és significativament menor, poc més de 5 punts. És destacable que en ambdós casos, el percentatge de la plantilla afectat per aquesta mesura ha estat superior al 50%, si bé els **CET han prioritzat l'aplicació de mesures alternatives** com el permís retribuït que s'esmentava anteriorment, amb una mitjana de 10 dies de permís, o la sol·licitud de baixes per incapacitat temporal (IT) de manera preventiva.

Taula 3. Comparativa de la situació laboral de les plantilles dels CET

	Treballadors/es sense CD	Treballadors/es amb CD	Variació
Baixes per IT	22,91%	23,59%	-0,69%
Permis retribuït	18,45%	37,31%	-18,89%
ERTO	52,86%	58,18%	-5,32%

Alhora, un 35,4% de les entitats assenyalava que una de les conseqüències que pot tenir en el mig i llarg termini aquesta situació és la pèrdua de llocs de feina. La seva previsió és que la destrucció de llocs de feina de persones amb certificat de discapacitat d'especials dificultat sigui afecti a més de 100 persones (6,7%).

IMPACTE ECONÒMIC

El decret de l'estat d'alarma i les diverses situacions esmentades en aquest informe han repercutit directament sobre la tresoreria dels Centres Especials de Treball. Per exemple, l'adopció de mesures de suspensió temporal de l'activitat laboral en els casos en què existeix risc de contagi per coronavirus ha comportat la **paralització de 100 contractes** amb les administracions públiques, que han afectat un 41,9% de les entitats.

Alhora, per tal de donar compliment a les mesures de seguretat recomanades i mantenir l'activitat productiva, els centres han hagut de fer inversions no previstes que es podrien estimar en uns 21.805€ de mitjana per entitat. La despesa principal s'atribueix a costos de personal, que representa un 42,5% del sobre cost total.

Taula 4. Sobre cost dels CET per donar compliment a les mesures de seguretat

Concepte	Despesa
Despeses de personal	287.360,80€
Fungible (EPIs, neteja i desinfecció, test-PCR, etc.)	178.904,41€
Inversió (sectorització espais, pantalles, metacrilat)	104.062,00€
Despeses associades al teletreball i l'atenció telemàtica	72.400,00€

Un 25,81% de les entitats assenyalen que com a conseqüència d'aquest sobre cost s'han incrementat en més d'un 50% les línies de crèdit per fer front a la situació actual i un 19,35% assenyalen que ho ha fet fins a un 50%.

Les previsions dels Centres Especials de Treball no conviden a l'optimisme i en un 41,9% dels casos s'apunta que la reducció es podria xifrar en torn al 25%. És destacable que pràcticament un 25,81% dels centres apunti a una davallada de gairebé el 50% de la seva facturació.

Taula 5. Previsió de reducció d'ingressos per aquest 2020

Previsió	%
Reducció fins a un 25%	41,94%
Reducció fins a un 12,5%	25,81%
Reducció fins a un 50%	16,13%
Reducció +50%	9,68%
Mantenir o incrementar la previsió prèvia a la pandèmia	3,21%